

Ders : **Uluslararası Kamu Maliyesi**

Konu 12 : **Uluslararası Vergi Rekabeti -II**

Prof. Dr. N. Semih ÖZ

23 Mart 2020; Ankara

Vergi yükü

İkinci Dünya Savaşından sonra sosyal devlet anlayışı ve devletin ekonomi içerisindeki payının ne olması gerektiği konusundaki yaklaşımların bir uzantısı olarak yüksek vergi oranları, bir çok gelişmiş ülkede vergi mükellefleri üzerindeki vergi yükünün artmasına neden olmuştur.

Vergi rekabeti

Bu gelişmeler sonucunda gelişmiş ülkelerin vergi idareleri, vergi cennetleri ile mücadele amacıyla bir dizi önlemler almaya başlamışlardır.

Alınan önlemler

- 1) Devletlerin tek taraflı olarak uyguladıkları önlemler
- 2) İki ya da çok taraflı önlemler

Tek taraflı önlemler

- Vergi oranlarında indirim
- Transfer fiyatlandırma (TF) düzenlemeleri
- Kontrol edilen yabancı kurum (KEYK) düzenlemeleri

Tek taraflı çalışmalar

Tek taraflı çalışmalar

Ancak, ÷lkelerin kendi coğrafi sınırları içerisinde aldıkları bu önlemler, çoğunlukla istenilen sonucun alınamamasına hatta başarısız olunmasına neden olmuştur.

Bu nedenle, devletlerin tek taraflı ve kendi egemenlik alanları içerisinde alacakları önlemler yerine diğer devletlerin vergi idareleri ile ortaklaşa hareket etmesi gereksinimi belirgin bir şekilde ortaya çıkmıştır.

Çok taraflı önlemler

- OECD'nin Zarar Verici Vergi Rekabeti Çalışmaları
- AB'nin "Code of Conduct" Çalışmaları
- Küresel forum
- BEPS

OECD alışmaları

- 2000’de yayınlanan “Küresel Vergi İşbirliğine Doğru: Zarar Verici Vergi Uygulamalarını Tanımlama Ve Elimine Etmede İlerlemeler Raporu ”,
- 2001’de yayınlanan “Zarar Verici Vergi Uygulamaları Projesi 2001 Yılı İlerleme Raporu
- 2004’de yayınlanan “Zarar Verici Vergi Uygulamaları Projesi: 2004 Yılı İlerleme Raporu
- 2006’da yayınlanan “Üye Ülkelerde 2006 İlerleme Raporu

OECD alışmaları

OECD'nin Zarar Verici Vergi Rekabeti alışmaları

- Vergi cennetleri ile ilgili alıřmalar
- Üye ölkelerle ilgili alıřmalar
- Üye olmayan ölkelerin çalıřmalara dahil edilmesi

OECD VERGİ CENNETLERİ ÇALIŞMALARI

I-	OECD ile İşbirliği Taahhüdünde Bulunanlar: <i>Bermuda, Cayman Adaları, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Malta, Mauritius, San Marino, Angilla, Antigua and Barbuda, Aruba, Bahama, Bahreyn, Belize, İngiliz Virgin Adaları, Cook Adası, Dominika, Cebelitarık, Grenada, Guernsey and Sark/Alderney, Isle of Man, Jersey, Montserrat, Hollanda Antilleri, Niue, Panama, Samua, Seyşel Cumhuriyeti, St. Lucia, The Federation of St. Chiristpher Nevis, St. Vincent and the Grenadines, Turks & Caicos, ABD Virgin Adaları, Vanuatu Cumhuriyeti, Nauru Cumhuriyeti,</i>
II-	İşbirliğine Gitmeyenler : <i>Marshal Adaları Cumhuriyeti (2007), Liberya (2007) Andora (2009), Lihteştayn (2009), Monako (2009)</i>

Küresel Forum çalışmaları

- OECD Zarar Verici Vergi Rekabeti Forumu şemsiyesi altında sürdürülen “**Küresel Forum**” çalışmaları kapsamında bilgi değişimiyle ilgili birçok ülkeyi etkileyen çalışmalar gerçekleştirilmiştir.
- 2009 yılında Meksika’da yapılan toplantıda ise Küresel Forum’un organizasyon yapısında değişiklik yapıldı.
- Küresel Forum, kendi bütçesi olan ve belirli ölçüde kendi başına karar alabilen bir yapı haline dönüştürülmüştür.

BEPS — **Base Erosion and Profit Shifting**

2015 yılında Antalya’da gerçekleştirilen G20 zirvesine katılan Devletlerin tamamı tarafından onaylanan BEPS Eylem Planı, elde edilen kazancın ekonomik faaliyetlerin gerçekleştiği ve değerlerin yaratıldığı yerde vergilendirilmesini sağlama amacını ortaya koymuştur.

BEPS Konu başlıklar

1. *Dijital ekonominin vergilendirilmesindeki zorlukların ortaya konulması*
2. *Karma finansal ürünlerin etkilerinin ortadan kaldırılması*
3. *Kontrol edilen yabancı kurumlara ilişkin düzenlemelerin güçlendirilmesi*
4. *Faiz indirimi ve diğer finansal ödemeler ile matrah aşındırmanın sınırlandırılması*
5. *Zararlı vergi planlamasının önlenmesi amacıyla şeffaflık ve esaslılık unsurlarının kuvvetlendirilmesi*
6. *Çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarının kötüye kullanımının önlenmesi*
7. *Daimi işyeri tanımının içine girmemek için ortaya konulan suni durumların engellenmesi*
8. *Transfer fiyatlandırması - gayri maddi hakların grup şirketler arasında el değiştirilmesi yoluyla matrah azaltılmasının önlenmesi*
9. *Transfer fiyatlandırması - risk ve sermaye için transfer fiyatlandırması uygulamalarının değer yaratma kriterine uygunluğunun sağlanması*
10. *Transfer fiyatlandırması - diğer yüksek riskli işlemler için transfer fiyatlandırması uygulamalarının değerlendirilmesi*
11. *Matrah aşındırma ve kâr aktarımına ilişkin uygulamaların değerlendirilmesinde ortak metodolojinin geliştirilmesi*
12. *Mükelleflere agresif vergi planlaması teşkil eden tertiplerini bildirme yükümlülüğünün getirilmesi*
13. *Transfer fiyatlandırmasında dokümantasyonun gözden geçirilmesi ve geliştirilmesi*
14. *Tahkim mekanizmasının daha etkili bir hale getirilmesi*
15. *Çok taraflı bir çözüm yönteminin geliştirilmesi*

KAYNAK :

N. Semih Öz, , **Uluslararası Vergi Rekabeti ve Vergi Cennetleri**, Ankara, Maliye ve Hukuk Yayınları, 2005.

Uluslararası Kamu Maliyesi, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayın No:..2919, Editörler: Fazıl TEKİN, Oğuz ARSLAN, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1876, 2013

www.oecd.org

